

diviem gadiem “Castella Maris Baltici XV” konferenci apņēmas organizēt Lodzas Universitātes arheologi, par galveno tēmu plānojot pievēršanos piļu materiālās kultūras izpētei.

Piedalīšanās konferencē “Castella Maris Baltici XIV” Latvijas pārstāvjiem bija iespējama, pateicoties Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstam.

Ieva Ose

STARPTAUTISKA KONFERENCE VIĻŅĀ “BALKĀNI UN BALTIJAS VALSTIS APVIENOTĀ EIROPĀ: VĒSTURE, RELIĢIJA UN KULTŪRA. III”*

Laikā no 2017. gada 9. līdz 11. oktobrim Viļņā (Lietuva) notika starptautiska starpdisciplināra konference, kura apvienoja dažādu humanitāro un sociālo zinātņu pārstāvjus. To organizēja Lietuvas vēstures institūta Etnoloģijas un antropoloģijas nodaļa sadarbībā ar Bulgārijas Zinātņu akadēmijas Etnoloģijas un folkloras pētniecības institūta un etnogrāfijas muzeja Balkānu etnoloģijas nodaļu, kā arī Starptautisko Balkānu un Baltijas studiju biedrību. Konferencē piedalījās pētnieki gan no dažādu valstu augstskolām un pētnieciskajiem institūtiem, gan muzejiem. Šajā zinātnieku forumā tika pārstāvētas tādas valstis kā Bulgārija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Lielbritānija, Krievija, Rumānija, Tatarstānas Republika (Krievija), Turcija, kā arī Austrijas un Somijas augstskolas, kuras pārstāvēja tur studējošie Krievijas un Lietuvas jaunie zinātnieki. Latviju pārstāvēja pētnieki no LU Filozofijas un socioloģijas institūta (S. Krūmiņa-Koņkova, N. Pazuhina un I. Runce) un LU Latvijas vēstures institūta (A. Karlsonē).

Konferences darbs bija organizēts secīgi noritošās sešās tematiskās sadaļās (ar izvērstu konferences programmu var iepazīties: <http://www.istorija.lt/wp-content/uploads/2017/09/BALKAN-AND-BALTIC-STATES-IN...-Abstracts-final.pdf>):

- I. Vēsture, atmiņa, identitāte;
- II. Reliģija un sakrālās vietas;

* Dalība konferencē tika īstenota LU projekta “Latvijas teritorija kā dažādu kultūrtelpu, reliģiju, politisko, sociālo un ekonomisko interešu saskarsmes zona no aizvēstures līdz mūsdienām” ietvaros.

III. Etniskums (etniskā kultūra) un etniskā virtuve;

IV. Rituāli, svētki un brīvais laiks;

V. Migranti un migrācija;

VI. Tradīcijas un inovācijas.

Kā redzams no šī uzskaitījuma, konferencē uzmanība bija veltīta ļoti daudzām šobrīd pasaulē aktuālām pētniecības tēmām. Visplašāk pārstāvēta bija reliģiju un sakrālo vietu pētniecības tematika un tradīciju un inovāciju vieta kultūrvēsturē. Abos šajos konferences paneļos tika nolasīti pa desmit referātiem, to skaitā arī visi Latvijas pētnieku ziņojumi. Kopumā konferences dalībnieki tika iepazīstināti ar 33 referātiem (sākotnēji plānotais to skaits bija lielāks, bet ne visi referenti bija ieradušies). Etniskās un kultūras identitātes jautājumi ciešā kopsakarā ar reliģijas aspekta klātesamību bija dominējošie un tika atspoguļoti gandrīz visos tematiskajos paneļos. To varētu raksturot arī kā kultūras identitātes un garīguma meklējumu aktualitāti mūsdienu sabiedrībā.

LU Latvijas vēstures institūta vadošās pētnieces Dr. hist. Anetes Karlsones referāts bija saistīts ar vienu no tradicionālo prasmju jomām – krāsauģu lietojumu mūsdienu Latvijā. Šī tradicionālā prasme vēl aizvien ir dzīva nemateriālā kultūras mantojuma daļa arī Bulgārijā. A. Karlsones referāta pamatā bija Latvijā pēdējos gados interesentu vidē veiktās aptaujas rezultātu analīze par krāsauģu lietojumu, intereses motivāciju, informācijas ceļiem u.tml. Pētījuma sākotnējie rezultāti liecina, ka šī tradicionālā prasme vēl aizvien tiek praktizēta un turpina attīstīties.

Ļoti spilgti šajā konferencē tika pārstāvēta arī tradicionālā uztura tematika. Šoreiz tā bija veltīta tatāru tradīcijām. Tika atainotas gan Tatarstānā dzīvojošo tatāru, gan Lietuvas vēsturiskās (kopš 14. gs.) minoritātes – tatāru kopienas kultūrvēsturiskā atmiņa un tradīcijas. Tradicionālā uztura tēmai bija veltīta ne tikai atsevišķa teorētiskā sadaļa, bet bija iespēja arī degustēt Lietuvas tatāru tradicionālos ēdienus konferences izbraukumā uz Nemežis ciemu Viļņas pievārtē. Tur ir spēcīga šīs vēsturiskās minoritātes kopiena. Tās mošejā konferences dalībnieki tika iepazīstināti ar musulmanisma praksi Lietuvā. No sabiedrības pētnieka viedokļa bija interesanti klausīties šī stāstījuma retorikā, tajā, kā tika argumentēts un runāts par mūsdienās sabiedrības interesi piesaistījušajiem dažādiem ar musulmanismu saistītiem jautājumiem, piemēram, sievietes un vīrieša lomu sadalījums, ģērbšanās noteikumi, džihāds jeb svētā cīņa u.tml.

Vairāki Bulgārijas, Igaunijas un Lietuvas kolēģu referāti bija tapuši starptautisku sadarbības projektu ietvaros. Tā kā konferences tematika bija veltīta Balkāniem un Baltijai, tie atspoguļoja pētnieciskā materiāla salīdzinājumu šajās valstīs.

Konferences darbs visu trīs dienu garumā bija spraigs un intensīvs. Pēc zinātniskā foruma beigām referenti tika aicināti nolasītos ziņojumus pārstrādāt zinātnisku rakstu formā un iesniegt publicēšanai konferences organizatoriem. Konkrētais izdevuma veids vēl tiks precizēts.

Anete Karlsonē

III ZINĀTNISKĀ KONFERENCE “JAUNO VĒSTURNIEKU ZINĀTNISKIE LASĪJUMI” VALMIERĀ

Valmieras muzeja telpās 2017. gada 20. oktobrī notika pēc skaita jau trešā zinātniskā konference “Jauno vēsturnieku zinātniskie lasījumi”, kuru organizēja Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts ciešā sadarbībā ar Valmieras muzeju. Šīs konferences tapšanu padarīja iespējamu nacionālās programmas “Letonika” līdzfinansējums un Valmieras muzeja līdzstrādnieku iniciatīva. Līdzīgi kā iepriekšējās, arī šī konference bija iecerēta kā iespēja jaunajiem vēsturniekiem prezentēt savus pētījumus plašākam speciālistu un interesentu lokam un aktīvi diskutēt gan par savu pētāmo objektu, gan par kolēģu veikumu.